

Editor: Antoni Nadal i Soler.

Font: BISAÑEZ, Antoni: *Una nit de rebombori*. Comèdia en un acte i en vers mallorquí. Palma: Impremta de Villalonga, 1884.

Una nit de rebombori, comèdia en un acte i en vers mallorquí, d'Antoni Bisanyes (edició 1884). Fill d'un alcaid de duanes, va exercir d'apuntador i actor en la segona meitat dels anys cinquanta. L'any 1864 son pare fou destinat a Valladolid i ell emprengué els estudis de filosofia i lletres. El 1877 va fundar i dirigir el col·legi privat Palmesano. El juliol del 1879 fou elegit regidor de l'Ajuntament de Palma i ho continuà essent fins als anys noranta. Enquadrat en les files del republicanisme federal, es va passar al Partit Liberal seguint el dirigent local Alexandre Rosselló, que el 1893 el va nomenar secretari de la Delegació d'Hisenda, on va arribar a ocupar el càrrec de tresorer. Casat amb Francisca Oliver i Burgart, el matrimoni va tenir dos fills. Va esdevenir popular per les seves interpretacions al començament dels anys seixanta al cafè del Racó de Plaça, de Palma, i com a autor d'entremesos, alguns dels quals es basen en obres anteriors. En *Una nit de rebombori* Bisanyes hi tracta el tema de la gelosia, barrejat amb el malentès de les aparences enganyoses: a casa d'Àlex es presenta el seu veí, que li conta que la muller encara no ha tornat a casa. Després marxa i ve ella; tot seguit torna el veí i els troba plegats.

Una nit de rebombori

Comèdia en un acte i en vers mallorquí

Antoni Bisanyes

(edició 1884)

PERSONES

ALEIX
VEÏNAT
AINA
SERENO

ACTE ÚNIC

S'escena passa en casa de n'Aleix. Decoració de sala, amb un llit, una taula, dues cadires, etc. An es fondo, una finestra. A la dreta i as costat des llit, un portal que dóna an es carrer i a l'esquerra es portal d'un quarto. És de nit. A l'aixecar el teló Aleix dorm i se sent tocar a defora.

ESCENA I

ALEIX, *luego* VEÏNAT, *de dedins*.

ALEIX

Ja hi va! Qui és? Qui és, dic?

(Toquen.)

Vaja un modo de tocar!
Qualsevol que així repic,
ja se'n pot anar a filar!...

(Toquen.)

Ah, toquen en es veïnat.

(Toquen.)

Mal se picàs an es cap!
Això ja és massa indecent!
Segons ell dóna entenenent,
deu estar desesperat.

(Toquen.)

Qui serà que toca així
An es veïnat de suquí?
Tres o quatre hores ja fa
que me n'he anat a colgar
i gens m'ha deixat dormir.

(Toquen.)

Mal se picàs sa freixura!
I a qui no cremaria?

(Toquen.)

Si no fos, li tiraria...
Què hauré de fer si això dura?

(Toquen.)

I es tocar així no és de gats,
sense parar un instant?...
Qui deu esser aqueix bergant
que deixondeix es veïnats?

(Toquen.)

Això és nit de condemnats!

(Bota des llit i se'n va a sa finestra.)

Uei! Uei! Escoltau-me a mi:

(S'aturen de tocar.)

Si és que no tengueu sa clau,
què dimonis repicau,
si no vos volen obrir?

(VEÏNAT contesta des de dedins.)

VEÏNAT

Com no tenc de fer renou
amb sa baula de rebot,
siestic banyat com un poc
en tres hores que hi ha que plou?

ALEIX

Teniu raó, germanet,
jo no hi havia caigut,
però sou ben toixarrut,
voler patir aquest fred.
Teníeu més que una estona
repicar només un poc
i veent malparat es joc
tocar es corn volta redona.

VEÏNAT

Ningú em fa es comptes a mi
i vós feis-los a ca vostra,
que jo tocant vull seguir
i no me mouré d'aquí
fins que me tornen resposta.

ALEIX

Això de seguir ho veurem,
perquè si heu d'alborotar
els veïnats, per vós tocar,
uns altres comptes farem.

VEÏNAT

Feis es comptes que vulgueu,
que jo no m'aturaré.

ALEIX

En aquest cas jo faré

de que vós vos atureu.

VEÏNAT

Ben errat anau, em pens,
jo toc a sa meua porta
i el qui no se n'aconhorta,
si no li agrada, no en menj.

ALEIX

Ah, gran alborotador
que em gosau de messions,
que si anau de questions
vos faré dur a sa presó!

VEÏNAT

Jo me'n ric d'aquest busili,
si a sa presó em fèieu dur
ja poríeu estar segur
que anàveu vós a presili.

ALEIX

Ah, brandíssim malanat,
que no sabeu qui som jo?

VEÏNAT

Un com jo que està enfadat.

ALEIX

Som esgotzi retirat
i en ses corts tenc molt de bo.

VEÏNAT

Però això és una venuda,
no voler-me ara obrir.

ALEIX

Perquè veig que és cabeçuda
sa vostra gent, vos vull dir
que poreu pujar estar amb mi,
ja que sa nit heu perduda.

VEÏNAT

Si a vós no vos mortifica,
encara em fareu favor:
vull tornar a provar-ho;
deixau-me tocar una mica.

(Toquen fort.)

ALEIX

No, germanet, basta ja,
per Déu, no repiqueu més,
ja heu tocat bastant de més
i és hora d'anar a colgar.

VEÏNAT

Però no hi puc consentir
per sa dona no obrir-me
haja jo de quedar-me
com un pacient a sofrir!

ALEIX

I si no hi ha més remei,
què heu de fer sinó aguantar?
Teniu paciència i demà
an es cul escaufau-l'hei.

VEÏNAT

Molt ben dit i ben pensat,
en voler poreu obrir.

ALEIX

Passareu sa nit amb mi...

VEÏNAT

Fet està, ja estic ginyat.

ALEIX

Un instant esperau-vos,
ara davall a obrir-vos.

(Pren es llum i va a obrir. Surt es VEÏNAT de pressa.)

ESCENA II

ALEXIS, VEÏNAT.

VEÏNAT

En nom de Cristo sagrat,
que al cap darrer estic a cobro,
vaja un marit ben sortat!
D'un porc hagués fet es robo
i no dona haver robat!

ALEIX

És el dir que vós robàreu
sa dona amb qui vos casàreu?

VEÏNAT

Gràci's an el Bon Jesús,
aquest desbarat vaig fer.

(Passejant-se molt inquiet.)

Déu n'afart qui en va endarrer
fins que diga no en vull pus.

ALEIX

Deixau anar, idò, aqueix batre
i anem tots dos a dormir:
dins aquest quarto d'aquí
poreu jeure que hi ha un catre.

VEÏNAT

Sa son que la tenc d'enfora

(passejant-se)

amb aquest xasco d'anit!
vós tirau-vos dins es llit
i deixau-me anar en bona hora.

ALEIX

I ben prompte que ho veureu,
però feis-me sa mercè
de no estar tan malapler
i aturau-vos si poreu.

VEÏNAT

D'estar aturat, no tenc fetge.

(Dirigint-se a sa finestra.)

Aquest pas a mi? Ah, berganta!

ALEIX

Si estau picat de taranta,
per què no a anau en es metge?

(Es VEÏNAT s'atura, i en seguida va a sa finestra.)

No vull obert, vull tancat,
s'aire mos pot trepanar
i, si us ho tenc de dir clar,
per vós ja m'he costipat.

VEÏNAT

Sols per haver-me torbat
un rato més a anar-hi,
sa nit tenc de passar aquí
just un aucell esgarriat?

ALEIX

Vol dir que no hem de dormir
ni ha d'acabar aquest sermó?

VEÏNAT

Ah, xerafi enredador,
ja la'm pagaràs tu cara!
A un marit farcir-lo?
Si qualque embull m'has fet ara,
ja sabré jo aclarir-lo!

ALEIX

Lo que aclariria jo amb vós
seria el poré sobre cert
si jo m'he d'estar despert
i vós sempre tan rabiós!

VEÏNAT

Maldament duga rabiada,

es meus comptes no faceu,
si vós descansar voleu,
marchen davall sa flassada.

ALEIX

Hi vaig, si me dau paraula
d'estar-vos quiet i sotjar;
si no, ve a ser aquest jugar
com si repicau sa baula.

VEÏNAT

Jo vos vull donar consol.

(Agafa una cadira i la posa amb un rebato altra vegada.)

M'estaré assuquí assegut
quiet i més callat que un mut
fins que demà surta es sol.

ALEIX

Si ho feis així, me fareu
un molt grossíssim favor,
perquè som molt dormidor
i es vetlar em dona greu:
ademés que, un qui repica
i no es cansa de tocar,
quan jo aquí el fas pujar
si no calla em mortifica.

VEÏNAT

Basta, ja estic advertit
amb això que remugau
allargau-vos i roncau,
i hasta demà, bona nit!

ALEIX

I vós, oh, pacient espòs
que vos han tancat defora,
adormiu-vos amb bona hora
i que Déu vos do repòs.

(Se tira dins es llit. Es VEÏNAT queda assegut.)

VEÏNAT

Repòs amb un que patesca!
I un marit tan burro hi hauria
que en lloc meu reposaria
i m'han tancat a la fresca?
Oh, venturosos casats!...
Vaja un pas ben divertit!
sa dona jeu en es llit
i jo rosseg pes veïnats!
Amb aquest andarivell,
quina bèstia tindrà son,
perquè no puc sebre es com
essent casat i novell.

(Se lleva es capell i el mira.)

Ah, capell meu desgraciat,
no en tenc altre més que aquest,
i ploguent tant s'és banyat,
que el favor que li hauré fet
serà que l'hauré tudat.

(Deixa el capell i se posa un mocador en el cap.)

I encara no seria res
si només fos es capell
lo que mes saborós és,
que sa serena m'ha pres
i estic xop fins a sa pell.
Vaja una nit divertida
sense porer eixugar-me
ni roba per mudar-me
amb sa pell ben beneïda.

(Està un poc pensatiu.)

Ara he pensat què faré,
tanmateix ell jeu despullat,
això que duc me trauré
i amb sa levita que ell té
res millor que fer un barat.

(Se posa sa levita de n'ALEIX i deixa sa seua es temps que diu la siguent quintilla.)

A dir ver és bona passada
la que em succeeix anit,
estar amb sa roba banyada
tota la santa vetlada
i enredat just un ropit.
Aineta, tu m'has fet bàmbol!
Si ets esposa trapassera

i m'has fet cap quantrebàndol
ja és segur que et mouré escàndol
amb un mànec de granera.
Et jur que t'ensenyaré
en sa nit de fer-me embulls!
Sí... I ara que hi pens, també
ses sabates me trauré,
que duc es peus tots remulls.

(S'asseu i li canvia ses sabates i deixa ses seues davall una cadira.)

No m'agraden homitats
i menos si són dels peus,
perquè ses cares fan jueus
en tenir es baixos banyats.

(Mira per la finestra.)

Que tenc ets ulls que em fan dos?
O és imaginació meua!
Jo veig llum a dins ca meua,
ves això si és sospitós!
A tal hora llum encès
i jo aquí estic descansat?
Ah! Espòs benaventurat,
anem a veure això què és!
i alerta a ferir-me aquí,

(tocant-se es cap)

que es meu ente que està amb mi
es dret marital vol tòrcer...
A repicar amb tota força
fins que me vulguen obrir.

(Se'n va.)

ESCENA III

ALEIX, *luego* VEÏNAT, *de dedins*.

(Pausa i al cap d'un instant se sent tocar.)

ALEIX

Ja hi va! Pica-vos es fetge!
Companyero?... Ah, maleït!
Per tornar-hi m'és partit?
An aquesta dic sa lletja!
Després de fer-te es favor

que romanguesses aquí
m'has fet ara deixondir
tornant a fer es roncadors?

(S'aixeca i mirant a baix des llit...)

I a on són ses meues sabates?
Sempre les deix baix des llit...

(Veient ses sabates baix de sa cadira.)

Ah!... Ell això és molt homit!...,
que les m'haurà baratades?
Aquesta cara de perro?
Si ha comès aquest erro,
aquest pic hi ha trompades...
Banyades són, ja ho veig tot,
per no anar amb sos peus homits
els borseguins m'ha farcits
deixant-me els seus just un pop.

(Toquen.)

Jo pens que està endimoniàt!
Si no s'atura aviat
aquesta ànima feresta,
m'hi acost i per sa finestra
li tir un raio pes cap.

(Se vol posar sa levita.)

Aquesta ja és més gruixada!
Amb sa levita que és meua
m'és fuit i ha deixat sa seua,
que la té tota banyada?
No la me vull jo posar,
que lo més fàcil seria
aferrar una pulmonia
i que no ho pogués contar.

(Surt a sa finestra.)

Uei! Uei! Escoltau-me a mi
si no tractau de callar
d'aquí vos tir un mitjà
i moriu com un coní!

VEÏNAT

Vaja un favor que em faríeu

ell teniu uns pensaments
que a jo no m'agraden gens
i en aquest cas hi riuríeu?

ALEIX

Si jo vos veia baldat
i tenc ses rialles enfora
hi riuria ben aviat
sols que m'haguésseu acabat
de fer es fas en aquesta hora.

VEÏNAT

Idò facem tracto nou:
si estau cansat d'escoltar
sa moda des meu tocar
vos promet que n'hi haurà prou
i he acabat de fer renou
si em convidau a sopar.

ALEIX

Solament perquè calleu
i no em doneu més torment,
si teniu tanta talent
pujau dalt i sopareu.

VEÏNAT

Corriente, ja estic ginyat
i he acabat de repicar,
obriu, i pujaré a sopar
i així farem s'amistat.

ALEIX, tanca sa finestra.

Ell tot ho té bo aquest sastre,
poca alatxa i cabeçut!
En fin, per tenir quietud
hasta i tot faria s'ullastre.
Si almanco en haver sopat
sa son li entràs un poc,
encara hauria fet es joc
s'haver-lo jo convidat!

(Entra a dins sa cuina i treu dos plats i un porró amb vi, pa, i un guinavet.)

Sobretot, ell ja ho diran,
donem-li ara es sopar

i que es puga aprofitar
com si roegàs un ham!

(ALEIX va obrir.)

(Surt es VEÏNAT amb un misto encès, davant.)

ESCENA IV

ALEIX, VEÏNAT.

VEÏNAT

En nom de la Trinitat
gran misteri omnipotent,
que apagaré sa talent
perquè encara no he sopat!

ALEIX

Pues aquí teniu bon vi,
cassola i un poc d'enciam
i en haver apagat sa fam
tot d'una llavò a dormir.

(Es VEÏNAT se posa en taula i menja.)

VEÏNAT

Això és lo que jo voldria,
poré aferrar un bon so...
però sa son que tenc jo
per tres doblés la daria...
Encara que don paraula
que us deixaré jo dormir.

ALEIX

Déu faça que sia així
i no repiqueu més sa baula.
Que no el trobau saborós,
vós, en aquest aguiat?

VEÏNAT

És un poc couent i molt fat
i ademés és nirviós.

ALEIX

Mirau que sou un subjecte
de lo més descontentadís.

VEÏNAT

Jo us ho dic per un avís
perquè sapieu es defecte.

ALEIX

Però i a on s'és vist això
que un ente que és convidat
dir si és fat o si és salat
en lloc de dir que és ben bo?

VEÏNAT

Per vida del Pare Etern!
Perquè jo no vaig d'embulls
i enc que em traguessen ets ulls
mai fas d'escolà d'amèn.
I així el sopar que m'heu dat
tal cassola no m'agrada,
just una sola tallada
dins es gavatx m'ha entrat,
i des d'ara ja he acabat
moltes gracies, camarada.

(S'aixeca de sa taula.)

ALEIX

Germanet, a Déu sien dades
i no n'estic gens felló,
sinó que m'heu fet favor
no espolsar-me ses tallades.
I també m'heu fet content
que an aquest pobre porró
li hageu tengut compassió
per mirar d'ont venia es vent.

(Se n'entra es plats, pa i porró.)

VEÏNAT

En això dic un rumbós
segons vos heu explicat,
perquè jo no he mastegat
estau de lo mes gojós?

ALEIX

Basta ja de campussol
ni resem més des sopar,
lo que vull jo és descansar
un poc davall es llençol.
Mirau, jo no hi havia pensat,
amb mi no hi entren embulls
sa levita que vós duis
treis-la-vos ben aviat.

VEÏNAT

I per què la'm tenc de treure
si sa meu està banyada?
Deixau-la'm fer baratada,
tanmateix anau a jeure.

ALEIX

No vaig de tales xeripes,
tothom estima lo seu
i a mi és cosa que em sap greu
canviar ses elevites.

VEÏNAT

No siau remugador,
deixau-la'm dur per anit
i vos quedaré agraït
d'haver-me fet es favor!

ALEIX

Vaja, idò, ja hi consent,
que la dugueu permetré...
Però no heu de ser renouer...
A dormir i enteniment!

(S'ajeu dins es llit.)

Bon Jesús, dau-li quietud
fins que demà surta es sol,
mal viatge tal rossinyol
que en mala hora aquí és vengut.

(Pausa i ronca es VEÏNAT.)

Ara que s'és adormit,
l'haurem de sentir roncar?

Vol dir que no pot estar
sense dar-nos mala nit!
Oh, del ronco!... Companyero!

VEÏNAT

Què és estat? Què hi ha de nou?

ALEIX

Que es canó vos fa renou
com si fósseu trompetero.
I aquesta graci teniu
tant en s'hivern com s'estiu
de roncar amb tant de salero?

VEÏNAT

Jo em pens que anau ben errat
de que jo ara roncàs!...
Si tal cosa acostumàs,
sa dona m'hauria avisat.

ALEIX

Idò avui n'haureu après,
perquè roncàveu i espès.

VEÏNAT

En fin, no roncaré més,
aquietau-vos i dormiu.

ALEIX

Si s'orgue vos reprimiu,
molt vos ho agrairé després.

(Pausa.)

VEÏNAT

I que llarga és per mi
aquesta ditxosa nit!
Aina, tu m'has deixondit!
A jo no voler-me obrir?
Germà! Germà!

ALEIX

Què voleu?

VEÏNAT

No vos hauríeu temut,
vós que estau aquí davant,
que me cercàs cap bergant
lo que ell no havia perdut?

ALEIX

Jo no me cuid des veïnats,
perquè molt poc m'interessa.

VEÏNAT

Tot me surt a la revesa,
mal viatge es desgraciats!
No porer adquirir notícia
d'aquest betlem de ca meua
si és que aquesta polla meua
m'haja fet cap injustícia?
Però vós m'ajudareu
com a veïnat protector
a aquest ram a aclarir-ló
i un gran amic meu sereu.

ALEIX

Si jo no vull amestat
amb homos d'aquesta casta,
amb lo que he vist ja em basta
i creis que me n'he afartat.

VEÏNAT

Però jo estic apurat...

ALEIX

No m'heu dit que callaríeu
i que a la fi dormiríeu?
Sou un loco desfermat!

VEÏNAT

Lo que vós deis és mentida,
tenc bastant d'enteniment,
que som un impacient,
que tenc por d'una farcida.

ALEIX

A mi sí que m'heu farcit
sense jo posar-me amb vós,
sempre fent d'escandalós
ni dormir en tota sa nit.

VEÏNAT

Jo necessit un company
per jo desahogar-me
i així vaig a explicar-me
i res trobareu estrany:
perquè en sentir començar
es ram de sa meua històri'...

ALEIX

An això dic purgatori
el qui vos ha d'escoltar.

VEÏNAT

És una història grandiosa
que predeu gust de sentir,
que dormir ni sant dormir...
sentireu cosa xistosa...

ALEIX

No hi ha cap mosca enfadosa
tan cansada, ni cap gri,
com aquesta criatura.
És que jo vull que calleu.

VEÏNAT

I jo vull que m'escolteu.

ALEIX

Mirau que això és hora dura.

VEÏNAT

Veureu, vós, quin entremès!

ALEIX

Si jo no vull sebre que és!
Lo que heu de fer és callar.

VEÏNAT

Creis-me que us agradarà,
perquè jo únicament
sols em basta s'explicar
des modo que em vaig casar
i us ho contaré rabent.

ALEIX

I si per mi és un turment
i no vull sebre res vostro.

VEÏNAT

Només en explicar-vos
lo que és un sogre rabiós,
veureu que es casament nostro
lo mateix que fer un embull
però a un mateix temps gustós.

ALEIX

Ja estic ple de sentir-vos
i aquí dedins no vos vull.

VEÏNAT

Això que deis és per berba,
a tothom agrada sentir
noticis del seu vesí.

ALEIX

I qui és que no es duria a perde?
Amb lo que me passa a mi!

VEÏNAT

Creis-me, no vos queixareu,
feis favor d'escoltar-me.

ALEIX

Bon Jesús, assistiu-me!

VEÏNAT

Botau des llit i veureu.

ALEIX

Sí que m'aixec aviat.

VEÏNAT

Perquè un homo quan rabia
per contar lo que voldria
frissa d'haver començat.
Quan jo pens només un dia
des modo que desitjava
arribar an es casament
i aquí dins sentia turment,
perquè veia que em torbava.
I a la fi quin resultat!
Quin resultat he tengut!
Que en lloc de guanyar he perdut
i ara estic desesperat!

ALEIX

I jo hi estic més que vós,
sa levita llevau-vos,
perquè la m'heu baratada
i jo no la vull tan banyada.

VEÏNAT

Amb tant com jo l'he estimada
sempre espòs manso i lleal
amb lo meu dret marital
i fer-me aquesta jugada?
Si ella es pensa fent sa maula
que seré un d'aquells marits,
ai, que hi haurà d'esclafits!

ALEIX

Mal perdésseu sa paraula
i després els cinc sentits!
Venga sa levita meua,
que aquesta no la vull dur.

VEÏNAT

I si a vós tot vos és u!...
Parlem de s'astúcia seua,

veureu lo que és una dona

(Mirant a sa finestra.)

Ah, pillà! Que m'has burlat
quan el cor m'havies robat,
que és sa tallada més bona.

ALEIX

Si això prest no baratam,
mirau que mos barallam,
i serà de bondeveres.

VEÏNAT

Jo t'ajustaré ses peres
i llavò també es corbam.
Si tu cerques fer-me a jo,
careta traïdora i bella,
de sa confraria aquella,
ja sabràs tu lo que és bo!
T'enduràs un estufat
que et faré fer tantes rialles
que has de perdre ses idees
de trastocar el meu cap.

ALEIX

Però i què li tenc de fer
si es veu que aquest homo té
es cervell ben trabucat
amb tot lo que anit ha obrat.

VEÏNAT

A mi? Tu farcir-me a mi?

ALEIX

Bon Jesús, treis-lo'm d'aquí!

VEÏNAT

Ara ja l'he cavil·lada...
Vaig a deixar-la tancada
perquè no em puga fogir.
Si he de fer lo que em pertany
per porer jo aclarir-ho
he pensat que res millor

que ara anar a embossar-li es pany.

ALEIX

Ben pensat, teniu raó
[solament perquè partesca.]

VEÏNAT

I després me n'aniré
a passejar pes carrer
i prende un poc la fresca.
Abur.

(Se'n va.)

ALEIX

Déu vos assistesca!

ESCENA V

ALEIX

En nom de Déu i sa mare,
que és una bona famili,
que he sortit d'aquest presili!
Meiam si dormiré encara.

(Pren es llum per anar a tancar.)

Anar a tancar és lo primer,
i, si torna s'endiablat,
enc que rebent i esclat
ja és segur que no obriré.

(Ve de tancar.)

Jo tenc tot es meu cervell
just un pobre macalià...,
i qui és que no l'hi tindrà
amb un loco com aquell?
Però el pobre d'una banda
també té un poc de raó,
sa dona sens compassió
al fresco fer-lo romandre!
Això és una malcriadesa
que de poc profit serveix
i a cap homo el deverteix
el fer-li aquesta endemesa.

Però, ja que n'he sortit,
d'aquest malanat vesí,
anem per ara en es llit,
que sempre convé es dormir.

(S'ajeu. Un poc de pausa i després toquen.)

Adiós!... Ja hi tornam esser?
Jo que havia confiat
que es ball ja s'era espasat!
Ara veig que no pot ser,

(toquen)

per anit ja descansar,
i a creure m'atreviria
que això és qualque flastomia
per fer-me desesperar.

(Toquen.)

Feis favor, Bon Jesuset,
al menos d'ajudar-me
si no vaig a tornar-me
lo mateix que un babaluet.

(Toquen.)

Pica fort, mal te caigués
es braç arran de s'espalla!
O en voler deixar sa baula
sa mà que t'hi romangués!

(Toquen.)

An això sí qui es pot dir
una nit sa més rabiosa,
vaja una escena xistosa
per qui li agrada el dormir.

(Toquen a sa seua porta.)

I ara que toquen aquí!
A mi no em dona la gana
per anit a obrir-vos més,
i anau-me alerta a un revés
si aquí moveu més carana!

SERENO, *des de dins.*

Obriu sense enfadar-vos
perquè ho mana la jostici.

ALEIX

Bon Jesús, assistiu-nos
i treis-nos d'aquest bullici.

(Va a obrir.)

ESCENA VI

ALEIX, SERENO, AINA

SERENO

Aleix, mortificau-vos,
per un xasco que t'ha succeït
amb aquesta dona anit,
de tenir-la aquí guardada
fins a sa dematinada.

ALEIX

No hi tenc cap dificultat,
sereno, a fer aquest favor.

SERENO

Sou homo de pundonor,
i per això m'he arriscat.
Ella ja us explicarà
es motiu de tocar-vos:
mestre Aleix, conformau-vos,
Déu ja vos ho pagarà.

ALEIX

No importa amb mi compliments,
anau-vos-ne descansat.

(Se'n va el SERENO.)

ESCENA VII

ALEIX, AINA

ALEIX

Mestresseta i què és estat?

Sense incomodar-vos gens.

AINA

Jo us ho manifestaré
amb sa més pura franquesa:
és estat una sorpresa
sense sebre què he de fer;
perquè com jo som veïnada,
que creuré no ho ignorau,
mon marit s'endú una clau
perquè fa molta vetlada.
Mumare fa dies que està
malalta d'un accident,
que pateix un gran turment
i m'ha enviat a demanar.
És vengut un germà meu
que anàs amb ell i fes via,
que mumare pareixia
estar ja en els ulls de Déu.
Ja se ve que jo tot d'una
no he fet res més que partir,
emperò devés la una
s'és calmada i venc aquí.
Es germà m'ha acompanyada
deixant-me ja descansat
vaig a obrir, i qued tan burlada
que trob es pany embossat.
Aprov també de tocar
i veig que ningú em respon
i no poguent sebre és corn
venc auxili a demanar
perquè haver de rondejar
o tornar-me'n tota sola
els qui em vegen pensaran
que vaig a aclarir algun ram
d'una mala carambola.

ALEIX

Ara ja veig es bugat!
Idò, mestressa, escoltau
vòstron marit ha tocat
perquè s'haurà descuidat
quissà de dur-se'n sa clau,
i tot furiós i aturdit
tant ha arribat a tocar
que a la fi l'he fet pujar
perquè aquí passàs sa nit.
M'ha fet tant s'escandalós

quan l'he tengut aquí dalt,
que a mi m'ha posat malalt
es vore'l tan rabiós.
A la fi desesperat
i tot ple de gelosia
ha dit que vos tancaria
amb so pany ben embossat.
Tot de pressa m'és partit
sense mirar cap ni cara,
i no l'he vist encara ara
fent-ho així tal com ha dit.

AINA

Ell té es gènit molt gelós
i no sé com ho he de fer
per acertar i quedar bé
en posar-se tan furiós.
Jo he pensat estar aquí
fins demà devés les sis,
li diré que me'n venc ara,
que està molt mala mumare,
que és bastant de compromís
D'aquest modo, jo confii
així d'aquietar-lo.

(Toquen.)

ALEIX

Adiós! S'alborotador
del negoci ja no em fii.

ESCENA VIII

Dits i luego surt es VEÏNAT.

VEÏNAT

Companyero, feis favor
si voleu de venir a obrir.

AINA

Jo no vull que em veja aquí.

ALEIX

Idò entrau-vos-ne aquí dins
i estau-vos-hi escondida.

(AINA se n'entra.)

ALEIX

En això dic emblevins
d'una nit ben maleïda.

(Va a obrir i surt es VEÏNAT.)

VEÏNAT

Venc ara per descansar
com un bon amic que sou.

ALEIX

Anit m'heu plantat un jou,
que ho és, ben mal aguantar.

VEÏNAT

En vós no tenc de gastar
cap solfa ni compliment,
m'he quedat ja tan rendit
que m'entr en aquell llit
a descansar un moment.

ALEIX

[Ara sí que l'hem bollada!]

(Tractant d'impedir que entri.)

Mirau si tenim dissort,
que hi tenc una tia hospedada
que fa un moment que ha arribada.

VEÏNAT

Vaja dret o vaja tort
sia conco, sia tia,
jo vull descansar i fer via
i de tot me n'aconhort.

ALEIX

Però, per amor de Déu,
si jaureu incomodat.

VEÏNAT

Idò anau equivocat,
companyia no em sap greu.

ALEIX

Per Cristo vos ho deman!
D'entrar-hi, mes no ho tracteu,
que vos n'arrepentireu.

VEÏNAT

Mentres es llit sia gran,
dormirem bé i ja ho veureu.

(Se n'entra.)

ESCENA IX

ALEIX *sol.*

ALEIX

Aquest pic sí que ballam
sense tocar castanyetes,
aquests punys aparellem,
que és segur que acabarem
amb trompades i *cachetes*.

ESCENA X

ALEIX i es VEÏNAT *traent sa dona amb una mà pes braç i s'altra a s'orella.*

VEÏNAT

Ah, pillastrona, ja et tenc
i assuaquí vas a morir.

ALEIX

No toqueu aquest coní,
que salvar-lo jo pretenc.

VEÏNAT

Què dius? Que l'has de salvar?
Lladró de fames i honres!

ALEIX

Tu ets es qui la deshonres
jodicant lo que no hi ha.

VEÏNAT

I es tenir-la aquí tancada
no és això inflar sa manxa?
Et vaig a xapar sa panxa
amb esta arma rovellada.

ALEIX

I jo també amb una armeta
sense punta que fa riure
has acabat ja de viure
just amb una ponyideta.

VEÏNAT

Però tu no saps tirar
i llavò que ets un covard.

ALEIX

Maldament jo no tenga art,
tenc força per foradar.

VEÏNAT

Mira que morim tots dos!

ALEIX

Mira que estic rabiós!

AINA

Per Déu, aquietau-vos!

VEÏNAT

Ja no hi ha quietud per mi.

ALEIX

Vine, que vas a morir!

VEÏNAT

Idò arramba't tu primer.

ALEIX

Tu, acosta't, no et fogiré.

AINA

Mira que jo em moriré
des susto i des sentiment!

VEÏNAT

Sense gens de mirament
t'escarabot es budells!

ALEIX

Sense més andarivells
et vaig a travessar es cor!

AINA

Antes em mataré jo,
perquè més no vull patir,

(pren es guinavet de sa taula)

però Déu castigarà
sa mort que ara em vaig a dar,
prenguent venjança per mi.

VEÏNAT

Aineta, atura aquest braç,
no vull que et muris encara,
jo em sossegaré per ara
si un bon prepòsit me fas.

ALEIX

Mos hem d'aquietar tots dos,
perquè ella és innocent.

VEÏNAT

Tenguent, idò, enteniment.

ALEIX

I tu no estigues gelós!

AINA

Una cosa et vaig a dir!
Si et don proves convincents,
gelós hi estaràs gens
ni ràbia tendràs de mi?

VEÏNAT

Jo et fas aquesta promesa.

AINA

Idò ja t'ho contaré,
i comprendràs tu molt bé
no t'he fet cap endemesa.

VEÏNAT

Però sempre m'has d'obrir
i no em faces fer es mamau.

AINA

Tu pensa a dur-te'n sa clau
i fia un poc més de mi.

ALEIX

Bé puc dir que això és estat
un rato de purgatori,
aquest ja està sossegat
i de mal Déu m'ha salvat
una nit de rebombori.

VEÏNAT

I si acàs heu de sentir
altra vegada tocar...

ALEIX

Feis voltros de repicar,
però que siga assuixí.

(Fa mambelletes.)

